

Satje zgrajeno vzdolž lončenega panja

Opuščeni lončeni panji

Vzrejevališče matic v Mdini

G. Mifsud naju je najprej odpeljal do stojišča svojih panjev nad zalivom sv. Pavla. Čebelarji na dveh stojiščih z 20 panji nacionalne izvedbe z 11 satji. Ker sam vzreja tudi matice, ima tudi nekaj plemenilkov. Po navadi toči trikrat na leto: maja toči cvetlični med, junija zelo cenjen med divje materine dušice, septembra ali oktobra pa med rožičevca in evkaliptusa. Tega ne iztoči popolnoma, ker ni tako cenjen. Nekaj ga pusti čebelarjem za hrano v brezpašnem obdobju. Preden sva prišla do panjev, mi je svetoval, naj oblečem čebelarški kombinezon z mrežo, da me ne bi presenetila napadalnost njegovih čebel. Bil je predzadnji dan decembra, temperatura zraka je bila 16 °C. Posamezne čebele so izletavale in opazil sem, da so prinašale celo cvetni prah. Ko je odprl enega od panjev, sva na starih satih našla strnjeno zalego.

Nekaj kilometrov stran od tega stojišča je v kraju Xemxija verjetno najstarejši čebelnjak na svetu, saj naj bi bil zgrajen pred več kot 2000 leti. Gre za lončene panje, vzdane v pročno steno. Ta znameniti čebelnjak je leta 2002 obiskala skupina slovenskih čebelarjev in v decembrski številki Slovenskega čebelarja je o tem pisal g. Šivic. Da bi si ogledala ta lončeni panj, poln čebel, smo obiskali čebelarja, ki ima nekaj družin tudi v glinenih panjih, predvsem zato, ker želi ohraniti maltesko čebelarstvo dediščino. Zanimivo je, da so čebele v enem od

teh panjev zgradile satje vzdolž panja (hladna stavba), v drugem pa prečno (topla stavba).

V starodavnem mestu Mdina sva si ogledala vzrejevališče matic, ki deluje v okviru ministrstva za kmetijstvo in okolje. Prizadevajo si selekcionirati manj agresivne čebele oz. bolj medonosne čebele, vendar brez večjega uspeha. Uporabljajo naravno oplojevanje matic.

Na koncu dneva naju je gostitelj povabil na svoj dom, tam pa naju je prijazno sprejela njegova žena in nama ponudila domače sladice. Poskusila sva tudi med materine dušice in med rožičevca, ki je nekoliko trpkoga okusa. G. Mifsudu sem podaril knjigo g. Šivica "Živeti s čebelami", njegovi ženi pa idrijsko čipko. Povabil sem ju, da obiščeta Slovenijo. Dodal sem še, da bi bila dobrodošla skupina malteskih čebelarjev tudi na majski slovesnosti na Lanspřezu v spomin na Petra Pavla Glavarja, čigar oče naj bi bil malteski vitez. Ker imata z ženo komaj štiri mesece starega sina, letos g. Mifsudu ne bo mogel obiskati Slovenije, vsekakor pa si bo za to prizadeval v prihodnosti. Ob slovesu je odprl steklenico vrhunskega malteskega vina in nazdravili smo novemu letu ter si zaželeli, da se še srečamo.

Moram reči, da so Maltežani izjemno ljubeznivi in kadar koli pripravljani pomagati tujcu. Novo leto pričakujejo umirjeno, brez bučnega proslavljanja. Ves čas novoletnega bivanja na Malti nisva slišala niti ene petarde.

S knjižne police

Zgodovina čebelarstva v Ribniški dolini: 1905–2005

Zbral in zapisal Ivan Šega, založba Društvo ljubiteljev čebel Apis Ribnica, Ribnica 2005, 122 strani, naklada 1500 izvodov.

Janez Gregori

O izidu predstavljanega dela Slovenski čebelar še ni poročal, delo pa si zasluži več kot le to. Ivan Šega je zbral in zapisal obširno gradivo, predvsem iz

zgodovine čebelarstva v Ribniški dolini, pa tudi iz sodobnega časa. Uporabil je društveni arhiv, paberkoval po nearhivskih virih in spisih, ki jih je pripravil

predvsem g. France Levstek. Skušal je, kot pravi Ivan Segar sam, narediti dobro podlago, iz katere bo bralec, ki ga zanima ribniško čebelarstvo, dobil sliko o delu in življenju čebelarjev in društev tega kraja.

Delo je razdeljeno na tri dele. V prvem bremo splošne podatke o Ribniški dolini, o nekdanjih in sedanjih gospodarskih dejavnostih v njej, o tamkajšnjih začetkih čebelarjenja, vse do leta 1930, pa tudi o zgodovini čebelarstva v širšem prostoru, tj. na Kranjskem.

Drugi del obravnava obdobje od leta 1930, to je od druge ustanovitve Čebelarke podružnice Ribnica do leta 1970, tretji del pa obdobje do današnjih dni. V obeh delih je pripoved podana po posameznih letih. Veliko je podatkov o društvenem življenju, čebelarjenju, o članstvu, o gospodarskih vprašanjih itd. Zapisani so številni dogodki, skratka, kronika čebelarjenja in življenja v Ribniški dolini.

Tudi za bralca, odmaknjeneja od teh krajev, je branje zanimivo in prijetno; besedi je ugodila pot lek-

torica, prof. Irma Grbec. Zapisovalec je uporabljal tudi številne pisane vire, ki jih omenja med besedilom, vendar bi bralec, ki se hoče poglobiti v podano snov, prišlo prav, če bi bili na koncu povzeti v samostojnem seznamu literature.

Zgodovina čebelarstva v Ribniški dolini je kamenček v mozaiku zgodovine slovenskega čebelarstva, je dragoceno gradivo, ki pomaga razsvetliti kosček naše zemlje, ujete v čas in dogodka. Iz anonimnosti dviga dogodke in osebe, ki so v njih sodelovali, in je lahko v ponos vsem ribniškim čebelarjem. Hkrati je tudi vzpodbuda vsem drugim čebelarjem, da bodo še več pozornosti namenili društvenim arhivom in zapisovanju najrazličnejših dogodkov. Pri nas je bilo doslej objavljenih že kar nekaj društvenih kronik. Napak je, da jim v našem čebelarstem glasilu nismo namenili zaslužene pozornosti, da so ostale skrite in jim grozi pozaba. Delno bi to lahko popravili tako, da bi skušali objaviti vsaj seznam že izdanih društvenih kronik.

Obletnice

ČEBELAR JANEZ LEVSTIK st. - JANKO 90-letnik

Rojen je bil 18. aprila 1915 kot osmi od dvanajstih otrok na Mrtovcu št. 2 v občini Sevnica. Tam je preživel tudi svoja zgodnja otroška leta in v Boštanju končal osnovno šolo. Po treh letih dela na kmetiji so ga poslali v uk kolarstva v Mokronog. Marca 1937 je opravil pomočniški izpit. Vojsko je do oktobra 1938 služil v Banjaluki in v drugih bosansko-hercegovaških krajih. Po vrnitvi je nekaj časa delal tudi na novi mirenski železniški progi. Leta 1941 so okupatorji vso družino prek Rajhenburga izselili v Ehingen v Nemčijo. Tam je moral najprej delati kot čistilec lokomotiv, nato kot vzdrževalec telefonskih napeljav ob železnicah, po preselitvi v Bad Liebenzell pa kot pomočnik pri tamkajšnjem kolarju (v svojem poklicu).

Po vrnitvi iz Nemčije jeseni 1945 na opustošeni domačiji ni videl prihodnosti, zato se je zaposlil v svojem poklicu. Sedmega novembra 1946 je pred okrožno komisijo v Novem mestu opravil še mojstrski izpit iz kolarstva.

Janko je v svojem poklicu delal tudi po preselitvi delavnice v domačo hišo, in to ne glede na to, da je od ostarelih staršev prevzel tudi upravljanje kmetije, na kateri je njegov oče Anton vedno čebelaril z 8–12 kranjiči. Poročil se je in žena Antonija mu je rodila tri otroke; njegov najstarejši sin Janez je prav tako čebelar in tudi dolgoletni čebelarski funkcionar. Prav on je pred leti poskr-

bel, da imamo slovenski čebelarji tudi svojo svečano čebelarsko obleko.

Kljub obilici dela z obnovo hiše, strojne opreme in graditvijo novih hlevov ter kljub temu, da je doživel dve hudi nesreči in prebolel raka, je Janko vedno ostal zvest čebelar, le da je takoj po vojni opustil kranjiče, ki jih je podedoval po očetu, in čebele preselil v AŽ-panje.

“Še dobro se spominjam kako so oče vsako jesen pozno po ajdovi paši (novembra) čebele prenesli v klet na toplo, kjer so preživele zimo, dokler se ni spomladi otoplelo. Polovico panjev pa so pomorili – zažveplali, čebele stresli ven, satje izrezali, dali na rešeto in na veliko lončeno posodo ter vse skupaj postavili na toplo krušno peč. Tako je med iztekel iz satja, a to je bila morija čebel,” pravi še vedno čil in zdrav 90-letnik, ki je bil dva mandata član UO ČD Sevnica in je za svoje delo v društvu prejel tudi odličje Antona Janše III. stopnje. “V družini so vedno vladale vrednote krščanstva, delavnosti, poštenosti, razumevanja, zaupanja, zmernosti in varčnosti. To pa so verjetno tudi razlogi za moje razmeroma dolgo življenje,” pravi naš slavljeneč, ki še vedno rad prebere sinovega Čebelarja, dobro knjigo pa tudi dnevno časopisje ter spremlja dnevno dogajanje doma in po svetu. Želimo mu še veliko let trdnega zdravja.

Člani ČD Sevnica in Viktor Kladnik